

koliko več preciznosti. Ravno pri tej predstavi smo zapazili namreč mnogo tacega občinstva, ki ne pohaja navadno slovenskega gledališča, in to je glavni vzrok, da se izpodtikamo nad stvarmi, katerih bi drugače morda niti ne omenili. Baš takim ljudem, ki ne simpatizujejo z nami, in katere privede le radovednost v naše gledališče, bi morali pokazati, koliko vzmoremo. Neljubo nam je bilo tedaj, da so si prišli pevci in orkester nekolikokrat navzkriž. Čigava krivda je bila, sicer ne vemo; da bi se pa bilo temu z večjo pazljivostjo lahko izognili, o tem smo uverjeni.

Gospa Stojkovičeva, katera je ta večer prvič nastopila in sicer kot Nitouche, je igrala svojo ulogo jako decentno. To je pri nas gotovo umestno. Da se Nitouche po večjih odrih prikazuje tudi v drugi luči, je znano. Kaj tacega bi pri nas ne kazalo, niti si tega ne želimo. Toda nekoliko več živahnosti in otročje šegavosti bi nam bilo dobro delo. — Vobče je napravila gospa Stojkovičeva, ki je zelo prikupljiva prikazen, na nas vtisek dobre igralkice. Tudi kot pevka, mislimo, bode uspevala, ako se ne bodo stavile do nje večje zahteve, kakor v napominani ulogi. Govorila je vsekozi pravilno slovenski. — Z gospodom Podgrajskim kot Celestin-Floridorom smo bili povsem zadovoljni. Gospod Inemann je bil, kakor vselej, popolnoma na svojem mestu. Gospa Danilova je svojo ulogo kot predstojnica prav dobro pogodila. Gospica Slavčeva pa je v tacih ulogah, kakeršna ji je bila izročena ta večer, brez ugovora izvrstna igralka. Kar se tiče gospoda Vučičeviča, moramo pripomniti, da je svojo vinjenost kazal nekoliko predrastično. Est modus . . .

Z.

Nove muzikalije. »Glasbena Matica« je izdala ravnokar dva zvezka skladb, na katere sme biti ponosna in z njo vred ves slovenski narod. Vsaka izmed teh novih kompozicij se odlikuje po pravi glasbeni vrednosti.

Prvi zvezek obsega *Karola Hoffmeistera* opus 6., namreč tri klavirske kompozicije: *Scherzo*, *Intermezzo* in *Valček* (tržna cena 1 gld. 30 kr.). S prikupljivo lahkoto podaje v njih skladatelj motive, ki so ljubki po invenciji in mestoma nordiške miline, izvedeni tu v živahnem, tam zopet v sanjavem okviru. V pristnem klavirskem duhu pisane, svedočijo te skladbe o značilni naklonjenosti za ritem; ritem je Hoffmeisteru poglavitna stvar, in z ritmičnim čutom dosega najboljše uspehe. Snov njegovih skladb je zanimiva ravno ondi, kjer se mu nudi prilika, da varijira neprisiljeno se igrajoče motive v menjajočih se ritmihi. Slikovita celota, katero s tem ustvarja, kaže jasnost in preglednost, s katero se ponša notranji ustroj njegovega glasbenega mišljenja. Vsaka izmed imenovanih skladb vabi in sili igralca k temeljitemu proučevanju, ki se mu tudi izplača, ker mu nudi obilico blestečih, takisto pa tudi intimnih momentov; kajti skladatelj ni pozabil družiti ritmiški čut z naravno melodiško prisrčnostjo.

Drugi zvezek podaje zbirko zborov in sicer: *Jakoba Aljaža* moški zbor »Občutki« s samospevom za bariton; *Stanka Pirnata* moški četverospjev »Pomlad in jesen«; *Antona Foersterja* mešani četverospjev »Kitica« op. 43. in *Stanka Pirnata* osmeroglasni mešani zbor »Žalost«. (Tržna cena partiture s šestimi glasovi 1 gld. 50 kr., posamezni glasovi ženski à 8 kr., moški à 12 kr.). Seznaniti se nam je tu z novima skladateljema, ki stopata prvič na dan s simpatičnimi proizvodi svoje muze, Aljažem in Pirnatom. Aljažev moški zbor »Občutki« (besede dr. L. Tomanove) je šteti v vrsto tistih proizvodov, katere po pravici hvalimo kot zdravo duševno hrano. Moška značajnost krepko diči te lepo doneče harmonije, in prosta vsake medle sentimentalnosti se glasi njih jasna melodija. Jednako vestnost v koncepciji, ki jo hvalimo pri tem zboru, nahajamo tudi pri Pirnatovem moškem četverospjevu »Pomlad in jesen« (besede Stritarjeve). Teman v svojem značaju, vpliva na nas z mirno svojo iskrenostjo in visokostjo. Izvir-

nost glasbenega mišljenja, ki krasi ta četverospev, je bujno vzknila v drugem zboru istega skladatelja, v »Žalosti« (besede narodne). Širši glasovni obseg mešanega zbora daje skladatelju še več prostosti; fantazija njegova je tu širša in bujnejša, in plod vsega tega so — melodije čudovite nežnosti, harmonije divne miline. Ne da se tajiti, da je skladba delo umetniškega navdahnjenja. Na podlagi preprostega motiva se razvija delo iz prvotnega četveroglasnega zbora v osmeroglasen, pravzaprav dvojen četveroglasen zbor. S tem obširnim aparatom je dosegel skladatelj znamenite zvočne efekte, ki se besedilu čudovito prilagajo, ker se z rahločutnim vkusom ločijo nasprotni si značaji temnih moških in jasnih ženskih glasov. Nežna poezija duhti iz te otožno navdahnjene skladbe, s svojo milino budi v nas spomin na preproste narodne pesmi. Upamo, da najde zbor tudi vselej samo poklicane interprete; kajti ker je skladba osmeroglasna, je to obenem nekako zagotovilo, da se je lotijo le dobri zbori, ki jo podajo v tako dovršenem predavanju, kakeršnega je vredna ta nežna kompozicija. — Jednako oduševljenost in udanost zahteva od pevcev tudi Foersterjev mešani četverospev »Kitica« (besede Gregorčičeve). Posamezni, samostojno izvedeni glasovi se tu spletajo v polifonskem slogu v celoto, ki je izredne umetniške vrednosti. Sladka kautilena, čista in ljubka kakor ptičje žvrgolenje, gorak čut in ogenj plamteče prisrčnosti podajajo delu ono vabljivost, ki vnema srce in um, ki greje in oživilja. Tudi v »Kitici« zasledujemo v glasbenem izraževanju pesnikovih besed tisto skrbljivo natančnost, ki je priznava svojstvo Foersterjevih skladb, in ki le-tem podaja trajno, klasično vrednost; ker zbok svoje karakteristike so in bodo Foersterjeve skladbe vedno zanimive.

Lično opravljene (natisnjene v Eberlovi tiskarnici na Dunaju), pojdejo te muzikalije sedaj v svet, v veselje vsem društvenikom in v vzpodbudo glasbene izobrazbe. »Glasbene Matice« zadnja izdaja bodi vsakomur najtopleje priporočena in ji privabi kar največ prijateljev in podpornikov.

—oe—

† **Venceslav Mařik**, Dne 26. kimovca je umrl hrvaški marljivi pisatelj za šolo in mladino *Venceslav Mařik*, rojen na Češkem 1831. leta. Mařik je kot odgojitelj prišel na Hrvaško in je tukaj postal učitelj, najpreje v Ludbregu, pozneje pa v Zagrebu. Tukaj je zasnoval pedagoški list: »Napredak«, katerega je do zadnjega časa marljivo podpiral s svojimi spisi. — Posebej je izdal »Basne«, »Krasuljak«, »Narodne pripovedke«, »Slike iz hrvatske poviesti«, »Komensky, veliki učitelj naroda«, »Škola materinja«, »Život i rad Amosa Komenskoga«, »Misli o preustrojenju narodnih učion«, i. t. d.

Pred kratkim je spisal in izdal v Pragi »Horvatsko-české razmluvy«. Iz Prage se je vrnil zopet na Hrvaško in, potujoč v Slavonijo, je umrl.

—o.

Vtiski z narodopisne razstave češkoslovanske. (Dalje.)

V vasi se nahaja vse, kar je treba za večjo naselbino: cerkev, zraven nje stara šola, mlin, kovačnica in kajpada več gostilnic, kjer se ponujajo ogledovalcu hrana, pijača in glasbeni užitki iz dotičnega kraja. Cerkev, „kostel“, je originalna v obeh pomenih besede. Lesena je v vseh delih, okoli nje je voda napeljana, čez pokrit lesen most se pride pod zvornik, v katerega se vidi do lin, in potem skozi glavna vrata v primitivni hram božji. To cerkvico je dal prenesti arhitekt Socher iz pardubiške okolice na razstavišče in jo je samo nekoliko popolnil z nekaterimi predmeti. Pri tej vaški cerkvici opravlja cerkovniško službo — pravi cerkovnik. — V drugem oddelku skupine B so izloženi kroji (noše), šivanje, tkanine in vezenine. Znameniti so posebno nekateri okraski in motivi, ki izvirajo iz poganske dobe; vidijo se n. pr. oblike, ki spominjajo na podobo solca. Drugi vzorci so se ohranili iz cirilskih